

บันทึกข้อความ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	5610
เลขที่	๑ พ.ศ. ๒๕๖๓
วันที่	๑๗.๐๘
เวลา	

ส่วนราชการ สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ กลุ่มงานพัฒกรณีฯ โทร. ๑๙๔๓๓
ที่ สม ๐๐๐๓/๒๕๖๓) วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง การจัดทำรายงานคุ่มขنانการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยตามกระบวนการ Universal Periodic Review รอบที่ ๓

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
(ผ่านรองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ)

สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ	ให้รับเอกสารแล้ว
วันที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๓	
เวลา ๑๖.๐๘	

๑. ที่มา

๑.๑ กระบวนการ Universal Periodic Review (UPR) เป็นกลไกภายใต้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Human Rights Council - HRC) ซึ่งกำหนดให้ประเทศไทยสมาชิกสหประชาชาติ จะต้องจัดทำรายงานบททวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยเพื่อเสนอต่อ HRC อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีข้อยกเว้นและทุกประเทศจะต้องเข้ารับการบททวนทุก ๔ ปีครึ่ง โดยรายงาน UPR ถือเป็นรายงานภาพรวมสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยในทุกด้าน ทั้งในด้านสิทธิทางการเมืองและสิทธิพลเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมทั้งสิทธิของบุคคลกลุ่มต่างๆ ภายในประเทศไทย

๑.๒ ในกระบวนการ UPR จะมีเอกสารพื้นฐานสำหรับใช้ทบทวนสถานการณ์ในแต่ละประเทศ ประกอบด้วย ๓ ฉบับ ได้แก่

(๑) รายงานประเทศไทย ซึ่งจัดทำขึ้นโดยรัฐบาลของประเทศไทยที่ถูกทบทวน (State under Review) มีความยาวไม่เกิน ๒๐ หน้า

(๒) รายงานจากกลไกประจำสัญญา (Treaty bodies) กลไกพิเศษ (Special Procedures) และหน่วยงานสหประชาชาติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights - OHCHR) เป็นผู้รวบรวมมีความยาวไม่เกิน ๑๐ หน้า และ

(๓) รายงานสรุปข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชนจากภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมถึงรายงานของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดย OHCHR เป็นผู้รวบรวมและสรุปมีความยาวไม่เกิน ๑๐ หน้า จากนั้น คณะกรรมการ UPR จะนำรายงาน (๑) – (๓) ไปจัดทำรายงานเสนอให้ที่ประชุม HRC รับรองต่อไป

๑.๓ รายงาน UPR เป็นรายงานที่จะถูกพิจารณาบททวนจากทุกประเทศภายใต้ HRC ในลักษณะ “เพื่อนแนะนำเพื่อน” (Peer review) โดยในการนำเสนอรายงานนั้น ประเทศที่ถูกทบทวนจะต้องตอบข้อซักถามต่างๆ จากประเทศอื่นๆ ในประเด็นที่อาจมีข้อสงสัยหรือประ伤ค์จะได้รับความกระจุงเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนด้านต่างๆ เพิ่มเติม จากนั้นที่ประชุมจะให้ข้อเสนอแนะแก่ประเทศที่ถูกทบทวนในประเด็นที่ยังควรต้องปรับปรุง ซึ่งประเทศไทยที่ถูกทบทวนมีสิทธิที่จะเลือกรับหรือไม่รับข้อเสนอแนะใดๆ ก็ได้ ซึ่งแตกต่างกับข้อสังเกตเชิงสรุป (Concluding Observations) ของคณะกรรมการประจำสัญญาต่างๆ ที่ประเทศภาคีต้องรับไปปฏิบัติและปฏิเสธไม่ได้ หลังจากนั้น ประเทศที่ถูกทบทวนจะต้องนำข้อเสนอแนะที่รับมาไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม และรายงานผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะในการทบทวนรอบถัดไป

๑.๔ รัฐบาลไทยมีพันธกรณีที่จะต้องจัดทำรายงานประเทศตามกระบวนการ UPR เพื่อนำเสนอต่อ HRC ซึ่งที่ผ่านมา rัฐบาลไทย โดยกรรมการคณะกรรมการระหว่างประเทศและกรรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ในฐานะผู้รับผิดชอบหลัก ได้จัดส่งรายงานประเทศตามกระบวนการ UPR ฉบับแรก เมื่อปี ๒๕๕๔ และฉบับที่ ๒ เมื่อปี ๒๕๕๘ โดยมีกำหนดส่งรายงานประเทศตามกระบวนการ UPR ฉบับที่ ๓ ในปี ๒๕๖๔ โดยในขั้นนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างดำเนินการ

๑.๕ ที่ผ่านมา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้จัดทำรายงานคู่ขنانการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยตามกระบวนการ UPR และได้จัดส่งให้ HRC แล้ว ๒ ฉบับ เมื่อปี ๒๕๕๔ และปี ๒๕๕๘ เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาพรวมสถานการณ์และประเด็นปัญหาสิทธิมนุษยชนที่สำคัญของประเทศไทย รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้รัฐบาลดำเนินการสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนให้มากขึ้น และในโอกาสที่รัฐบาลไทยจะจัดส่งรายงานประเทศตามกระบวนการ UPR รอบที่ ๓ ในปี ๒๕๖๔ ให้ HRC พิจารณา สำนักงาน กสม. จึงเห็นควรที่ กสม. จะจัดทำรายงานคู่ขنانตามกระบวนการ UPR รอบที่ ๓ คู่ขنانกับรายงานที่จัดทำโดยรัฐบาล เพื่อจัดส่งให้ HRC พิจารณาเช่นเดียวกับหัวท่วงที่ผ่านมา

๒. การดำเนินการ

สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศขอเรียนข้อมูล ดังนี้

๒.๑ ข้อเสนอแนะที่ไทยตอบรับจากการ UPR รอบที่ ๒ เมื่อปี ๒๕๕๘

คณะกรรมการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม (นางกรรณิการ์ แสงทอง) พร้อมด้วยผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงกลาโหม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ได้เข้าร่วมการรับรองรายงานผลการนำเสนอรายงานประเทศตามกระบวนการ UPR รอบที่ ๒ ของไทยในช่วงการประชุม HRC สมัยที่ ๓๓ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๘ ณ สหประชาชาติ นครเจนีวา สมาพันธ์สวีส คณะกรรมการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนได้แจ้งตอบรับข้อเสนอแนะของไทยทั้งหมด ๑๙ ข้อ จากข้อเสนอแนะที่ไทยได้รับทั้งหมด ๒๔ ข้อ โดยสามารถแบ่งข้อเสนอแนะที่ไทยตอบรับออกเป็น ๑๑ ประเด็นสำคัญ ดังนี้

(๑) การเข้าเป็นภาคีกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน เช่น การถอนถ้อยแถลงตีความที่ว่าไปและข้อส่วนต่อข้อ ๔ ของอนุสัญญาว่าด้วยการขัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination - CERD) และการเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ (Optional Protocol to CAT) เป็นต้น

(๒) การปรับปรุงกฎหมายภายในประเทศไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ เช่น การประกันให้มีการปฏิบัติตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ อย่างเต็มรูปแบบในกฎหมายภายในประเทศไทย กำหนดโทษทางอาญาสำหรับการหายสาบสูญโดยถูกบังคับในกฎหมายภายในประเทศไทย การปรับปรุงพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๗๙ และบรรจุข้อบทเรื่องมาตรการยืนแหนงการจำกัดเพื่อลดความแออัดของเรือนจำ เป็นต้น

(๓) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกและแผนสิทธิมนุษยชน เช่น การประกันว่า สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีความสอดคล้องกับหลักการปารีส การส่งเสริมการปฏิบัติตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และการบังคับใช้แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนเพื่อปฏิบัติตามหลักการขี้แนของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

(๔) การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนศึกษาและการฝึกอบรม เช่น การขยายการดำเนินการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนศึกษา และการเพิ่มความพยาภยของรัฐบาลในการสร้างความตระหนักรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐและสาธารณะนิยมเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและกระบวนการ UPR เป็นต้น

(๕) การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เช่น การเร่งดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals - SDGs) การปรับปรุงการเข้าถึงระบบสาธารณสุข การศึกษา และสวัสดิการสังคม ของกลุ่มประชากรซึ่งรวมถึงบุคคลที่อยู่ในชนบท กลุ่มชาติพันธุ์ สตรี ผู้โดยเดียว ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ลี้ภัย การเพิ่มความพยาภยในการประปารามการค้ามนุษย์ และการบังคับใช้กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อคุ้มครองสิทธิของชุมชนท้องถิ่นและป้องกันภาวะสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม เป็นต้น

(๖) การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของกลุ่มต่างๆ ในสังคม เช่น การพยายามประกันการให้ความคุ้มครองที่เพียงพอแก่กลุ่มประจำบ้านในสภาวะลำบากอย่างต่อเนื่อง การประกันการจดทะเบียนเกิดสำหรับเด็กทุกคนที่เกิดในประเทศไทย การดำเนินมาตรการเพื่อห้ามการลงโทษเด็กในทุกบริบท รวมทั้งในบ้าน การป้องกันการเลือกปฏิบัติในทุกกรณีโดยไม่มีข้อยกเว้น เช่น เหตุผลทางศาสนา หรือความมั่นคงของชาติ การจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีอย่างต่อเนื่อง และการสร้างความตระหนักรู้ของสาธารณะเกี่ยวกับสิทธิของคนพิการ เป็นต้น

(๗) การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง เช่น การดำเนินมาตรการเพื่อประกันสิทธิในการชุมนุมโดยสงบ เสือภาพในการแสดงออก และเสือภาพในการชุมนุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการประท้วงโดยสงบ เป็นต้น

(๘) กระบวนการยุติธรรม เช่น การพิจารณาการยกเลิกการใช้โทษประหารชีวิต ในฐานความผิดต่างๆ การเพิ่มอายุขันต่าของ การรับผิดทางอาญาให้เป็น ๑๒ ปี หรือมากกว่านั้น และการแก้ปัญหาสภาพความเป็นอยู่ที่ยากลำบากในห้องกักของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เป็นต้น

(๙) การอำนวยความสะดวกฯ เช่น การคุ้มครองนักปักป้องสิทธิมนุษยชนและสอบสวนคดีการช่วยเหลือคุกคาม และการทำร้ายบุคคลตั้งแต่ล่า และการประกันให้มีการดำเนินการสอบสวนข้อกล่าวหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ความมั่นคงอย่างเป็นกลาง อิสระ และโปร่งใสโดยนำผู้กระทำผิดมาลงโทษกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น

(๑๐) ความร่วมมือกับประชาคมระหว่างประเทศ เช่น การคงความร่วมมืออย่างแข็งขันกับกลไกด้านสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

(๑๑) การติดตามผลของการบวนการ UPR เช่น การให้ภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในกระบวนการติดตามการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของกระบวนการ UPR

๒.๒ ข้อเสนอแนะที่ไทยไม่ต้องรับจากกระบวนการ UPR รอบที่ ๒ เมื่อปี ๒๕๕๙

ข้อเสนอแนะที่ไทยไม่ต้องรับมีจำนวน ๖๒ ข้อ จากข้อเสนอแนะที่ไทยได้รับทั้งหมด ๒๔๙ ข้อ โดยสามารถแบ่งข้อเสนอแนะที่ไทยไม่ต้องรับออกเป็น ๕ ประเด็นสำคัญ ดังนี้

(๑) การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ได้แก่ พิธีการเลือกรับของกติการะหว่างประเทศไทย ว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ฉบับที่ ๒ เรื่องการยกเลิกโทษประหารชีวิต (Second Optional Protocol to the ICCPR) อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานและสมาชิกในครอบครัว (Convention on the Protection of the Rights of Migrant Workers and Member of their Families - CMW) อนุสัญญาว่าด้วยสถานภาพผู้ลี้ภัยและพิธีสาร ค.ศ. ๑๙๖๗ และรรรมนญูกรุงโรม ว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ

(๒) การถอนข้อสงวน ได้แก่ ข้อสงวนของอนุสัญญาฯด้วยสิทธิเด็ก ข้อ ๒๒ เรื่อง การคุ้มครองเด็กผู้เสียหาย

(๓) การทบทวนกฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออก ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ (หมิ่นพระบรมเดชานุภาพ) มาตรา ๓๒๖ (หมิ่นประมาท) และมาตรา ๓๒๘ (หมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา) และการทบทวนมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

(๔) การปฏิรูปเรื่องการกักตัวผู้อพยพ/ผู้ลี้ภัย เช่น การให้ผู้แสวงหาที่พักพิงและผู้ลี้ภัยเข้าถึงสถานที่ทางกฎหมายโดยไม่เลือกปฏิบัติ ยุติการกักกันตัวผู้ลี้ภัยและผู้แสวงหาที่พักพิงตามอำเภอใจ และยodicการกักกันตัวเด็กด้วยเหตุของกรรมการตรวจคนเข้าเมือง เป็นต้น

(๕) ยกเลิกการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับคณรักษากำลังความสงบแห่งชาติ (คสช.) เช่น ยกเลิกคำสั่งหัวหน้า คสช. การดำเนินคดีต่อพลเรือนในศาลทหาร และยุติการบังคับควบคุมตัวบุคคลที่มีความคิดเห็นแตกต่างในค่ายปรับทัศนคติ เป็นต้น

๓. ข้อพิจารณา

๓.๑ ประเด็นที่จะบรรจุในร่างรายงานคู่ข่านการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยตามกระบวนการ UPR รอบที่ ๓ ของ กสม.

๓.๑.๓ สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ขอเรียนว่า เนื่องจากรายงานคู่ข่านตามกระบวนการ UPR ของ กสม. สหประชาชาติได้กำหนดให้จัดส่งได้ไม่เกิน ๕ หน้า ด้วยเหตุนี้ กสม. จึงอาจพิจารณาเลือกประเด็นที่เห็นว่ามีความสำคัญที่สุดเพื่อบรรจุไว้ในรายงานคู่ข่านดังกล่าวไม่เกิน ๕ - ๖ ประเด็น เพื่อให้สอดคล้องกับจำนวนหน้าที่ทางสหประชาชาติกำหนด โดยสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ มีความเห็นว่า รายงานคู่ข่านตามกระบวนการ UPR ของ กสม. ควรนำเสนอสถานการณ์และปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนที่สำคัญของไทยในช่วงปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑ พร้อมข้อเสนอแนะ โดยในเบื้องต้นสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศจะรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินงานของ กสม. ที่ผ่านมาตามที่ปรากฏในรายงานผล การประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย รายงานผลการตรวจสอบเรื่องร้องเรียน และรายงานข้อเสนอแนะนโยบายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแต่งตั้งกรรมการของ กสม. โดยมีประเด็นที่จะบรรจุในร่างรายงานจำนวน ๖ ประเด็น ดังนี้

(๑) การดำเนินการของรัฐบาลตามข้อเสนอแนะจากการบวนการ UPR รอบที่ ๒ เช่น ข้อเสนอแนะที่ไทยรับมาปฏิบัติ โดยกล่าวถึงพัฒนาการเชิงบวกที่สำคัญของรัฐบาลไทย เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่สอดรับกับหลักสิทธิมนุษยชนมากขึ้นโดยให้ความสำคัญกับความเสมอภาคของประชาชนเบื้องหน้ากฎหมายและการห้ามเลือกปฏิบัติไม่ว่าจะด้วยเหตุใด การประกาศให้สิทธิมนุษยชนเป็นวาระแห่งชาติ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ในมิติเรื่องสิทธิมนุษยชน การเข้าเป็นภาคีสนธิสัญญาการ์ราเคช (Marrakesh Treaty) การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization - ILO) ฉบับที่ ๑๘๘ ว่าด้วยการทำงานในภาคการประมง ปี ๒๕๕๐ (ค.ศ.๒๐๐๗) เป็นต้น รวมถึงข้อเสนอแนะที่ไทยไม่ได้รับมาปฏิบัติแต่ กสม. เห็นว่ารัฐบาลไทยอาจรับมาพิจารณาดำเนินการเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อไป เช่น การถอนข้อสงวนของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ ๒๒ เรื่องการคุ้มครองเด็กผู้ลี้ภัย และการประกันว่าจะไม่มีข้อจำกัดในสิทธิและเสรีภาพการแสดงออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อมวลชนและนักปกป้องสิทธิมนุษยชน รวมถึงการปลูกฝังการดำเนินการตามมิติสิทธิมนุษยชนในการดำเนินงานเพื่อคุ้มครองผู้อพยพ ผู้ลี้ภัย และผู้แสวงหาที่พักพิง เป็นต้น

(๒) สถานการณ์และปัญหาสิทธิมนุษยชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยกล่าวถึงเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ เช่น การลอบวางระเบิดในพื้นที่สาธารณะ รวมถึงกล่าวถึงปัญหารื่องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่โดยมีขอบเขตของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการตรวจค้น การจับกุม และการคุมขังบุคคล อันเกี่ยวเนื่องกับการบังคับใช้กฎหมายพิเศษด้านความมั่นคงโดยเฉพาะ พระราชบัญญัติกฎหมายการศึก พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๙

(๓) สถานการณ์และปัญหาการค้ามนุษย์ ปัญหาการคุกคามล้วงอวัย/ผู้แสวงหาที่พักพิง และคนต่างด้าว เช่น กล่าวถึงการปรับปรุงกฎหมายโดยออกพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ระบุเป็นสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการคัดกรองคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรและไม่สามารถเดินทางกลับประเทศอันเป็นภูมิลำเนาได้ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้น ปัญหาแรงงานย้ายถิ่น ปัญหาการปฏิบัติต่อผู้แสวงหาที่พักพิงโดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวโรยีนชา ระบบคัดกรองผู้เข้าเมืองผิดกฎหมาย และปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายผิด ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Illegal, unreported and unregulated fishing - IUU) รวมถึงการปรับปรามการบังคับใช้แรงงานทั้งในภาค编程 และภาคอุตสาหกรรมอื่นๆ เช่น อุตสาหกรรมสัตว์ปีก และอุตสาหกรรมภาคการเกษตร เป็นต้น

(๔) สถานการณ์และปัญหาสิทธิชุมชนและสิทธิในการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่น กล่าวถึงกรณีการก่อสร้างโรงไฟฟ้าเทпаที่มีถ่านหินเป็นเชื้อเพลิงหลักที่อาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ผลกระทบจากการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor - EEC) และการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับป่าชุมชน อุทยานแห่งชาติและการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า เป็นต้น

(๕) สถานการณ์และปัญหาด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง โดยกล่าวถึงปัญหาการจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกและแสดงความคิดเห็น เช่น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๖ (ยุยงปลุกปั่น) พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๑๔ และการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินทั่วราชอาณาจักรตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๙ เพื่อควบคุมการระบาดของโรคโควิด ๑๙ โดยประกาศห้ามประชาชนออกจากเคลื่อนไหวในบริเวณพื้นที่และเวลาที่กำหนด รวมถึงปัญหาที่นักปกป้องสิทธิมนุษยชนเผชิญ เช่น การถูกข่มขู่ความและการถูกบังคับให้สูญหาย

(๖) สถานการณ์และปัญหาด้านสิทธิทางเศรษฐกิจและสังคม โดยกล่าวถึงปัญหามลพิษทางอากาศที่เกิดจากปัญหาฝุ่นละออง PM ๒.๕ การเผาทำลายพื้นที่ป่า และการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชที่อันตราย (พาราควอต คลอร์ไพริฟอส และไกලโฟเซต) อันกระทบต่อสิทธิของประชาชนในการมีสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่ดีตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และกล่าวถึงปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิในการมีสุขภาพที่ดีของประชาชน และต่อสิทธิด้านแรงงานอันเนื่องมาจากประกาศปิดเมือง (Lockdown) ในพื้นที่และช่วงเวลาที่กำหนด ทำให้ผู้ใช้แรงงานจำนวนมากได้รับผลกระทบจากการดังกล่าว

๓.๑.๒ ทั้งนี้ นอกเหนือจากประเด็นตามข้อ ๓.๑.๑ กสม. อาจพิจารณาเพิ่มเติม ประเด็นอื่นๆ ที่เห็นว่ามีความสำคัญโดยให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาและข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไขปัญหาในประเด็นนั้นๆ

๓.๒ ขั้นตอนและกรอบเวลาในการจัดทำรายงานคู่ข่านตามกระบวนการ UPR ของ กสม.

สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศขอเสนอขั้นตอนการจัดทำร่างรายงานคู่ข่านตามกระบวนการ UPR ดังนี้

ขั้นตอนที่	การดำเนินงาน	กรอบเวลา
๑.	สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศเสนอประเด็นที่จะบรรจุไว้ในรายงานคู่ข่านตามกระบวนการ UPR เพื่อขอความเห็นชอบจาก กสม.	เมษายน - พฤษภาคม ๒๕๖๓
๒.	ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสำนักงาน กสม. เพื่อขอข้อมูลและข้อคิดเห็นเพิ่มเติม	พฤษภาคม - มิถุนายน ๒๕๖๓
๓.	สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศจัดทำร่างรายงานคู่ข่านตามกระบวนการ UPR ร่างแรก ภายใต้กรอบแนวทางของเอกสารตัวชี้วัดด้านสิทธิมนุษยชนของสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Office of the High Commissioner for Human Rights – OHCHR) ที่คำนึงถึงการทบทวนใน ๓ ส่วน ได้แก่ (๑) กฎหมาย มาตรการ หรือนโยบาย (๒) กระบวนการแก้ไขและการเยียวยา และ (๓) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เพื่อใช้เป็นเอกสารแนวทางในการหารือ/สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม	มิถุนายน - กรกฎาคม ๒๕๖๓
๔.	จัดการหารือร่วมกับกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เกี่ยวข้อง/สนใจ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และภาคประชาสังคม เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง (Stakeholders) หมายเหตุ: ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ อาจปรับใช้เป็นวิธีจัดทำหนังสือสอบถามผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อมูลเพิ่มเติม	สิงหาคม – กันยายน ๒๕๖๓
๕.	สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศนำเสนอร่างรายงานคู่ข่านตามกระบวนการ UPR ต่อ กสม. เพื่อพิจารณา	กันยายน – ตุลาคม ๒๕๖๓
๖.	สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศปรับแก้ร่างรายงานคู่ข่านตามความเห็นของที่ประชุม กสม. ด้านบริหาร และเสนอร่างรายงานที่ปรับแล้วต่อ กสม. เพื่อให้ความเห็นชอบ	พฤษจิกายน – ธันวาคม ๒๕๖๓
๗.	แปลรายงานคู่ข่านเป็นภาษาอังกฤษและส่งให้สหประชาชาติ หมายเหตุ: การพิจารณารายงาน UPR รอบที่ ๓ ของประเทศไทยมีกำหนดพิจารณาในการประชุม HRC สมัยที่ ๓๘ ช่วงเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน ๒๕๖๔ โดยกำหนดเวลาเบื้องต้นในการจัดส่งรายงานคู่ข่านของ กสม. <u>ภายในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔</u> (กำหนดการอาจมีการปรับเปลี่ยน)	ภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

๔. ข้อเสนอ

สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศได้จัดทำหนังสือกราบเรียนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อขอความเห็นชอบต่อประเด็นที่จะบรรจุในร่างรายงานคุ่ขันตามกระบวนการ UPR ของ กสม. และขั้นตอนรวมถึงกรอบเวลาในการจัดทำรายงานคุ่ขันดังกล่าว โดยหากเห็นชอบสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศจะดำเนินเรื่องเสนอที่ประชุม กสม. ด้านบริหาร เพื่อพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาลงนามในหนังสือกราบเรียนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตั้งแต่บัดนี้

(นางสาววัลลภา ศารทประภา)

ผู้อำนวยการสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

ลงนามแล้ว

(นายบุญเกื้อ สมเนก)

เลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

- ๕ พ.ค. 2563

ก.พ.๖๑

เข้าร่วม power point
ลงท้าย ๑๙๗๐ ๑๙๗๐

(นางสาววัลลภา ศารทประภา)

ผู้อำนวยการสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

- ๕ ก.พ. 2563